

**Національна академія управління
Міжнародна академія інформатики**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В
УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА
ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

[Матеріали XVIII-ого Міжнародного наукового семінару,
Київ – оз. Світязь, 1-5 липня 2019 року]

Київ - 2019

УДК 004:338.24:37
ББК 32.97.65.Я73
С-94

Наукове видання рекомендоване вченою радою Національної академії управління (Протокол № 6 від 29.08.2019 р.)

С 94 «Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці, освіті та подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи» : [матеріали XVIII міжнародного наукового семінару] / за наук. ред. д.е.н., проф. М. М. Єрмошенка. – К.: Національна академія управління, 2019. – 88 с.

ISBN 978-617-7386-27-7

В матеріалах XVIII міжнародного наукового семінару викладено тези учасників семінару по таких напрямках економічних наук: інформаційні технології, системи управління та методи прийняття рішень в економіці та управлінні; інформаційна підтримка соціально-економічних процесів в національному господарстві, регіонах та на підприємствах; інформаційне забезпечення сталого розвитку та безпеки в соціальній сфері, АПК, екології та освіті. Розраховано на науковців, викладачів, державних службовців, аспірантів, докторантів, студентів економічних спеціальностей, фахівців національного господарства.

УДК 004:338.24:37
ББК 32.97.65.Я73
С-93

© Колектив авторів, 2019

© Національна академія управління, Міжнародна академія інформатики, 2019

ISBN 978-617-7386-27-7

**" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ,
ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"**

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1: ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, СИСТЕМИ
УПРАВЛІННЯ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ**

*Нестеренко Олександр Васильович, Нетесін Ігор Євгенович,
Поліщук Валерій Борисович*

*ІНТЕГРАЦІЯ МЕТОДУ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ, КОМП'ЮТЕРНИХ ОНТОЛОГІЙ
ТА ОРІЄНТОВАНИХ ГРАФІВ ДЛЯ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ У
ЗАДАЧАХ БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОГО ВИБОРУ..... 8*

*Казимира Ірина Ярославівна, Руда Марія Віталіївна,
Бойко Тарас Георгійович*

КІБЕРНЕТИЧНА СУТЬ СКЛАДНИХ ЛАНДШАФТНИХ КОМПЛЕКСІВ 10

*Лихолат Світлана Михайлівна, Михаліцька Наталія Ярославівна,
Верескля Мар'яна Романівна*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ МАЛИМ БІЗНЕСОМ..... 12

*Мокрий Володимир Іванович, Казимира Ірина Ярославівна,
Мороз Олександр Іванович, Петрушка Ігор Михайлович*

*ОДИН З ПІДХОДІВ ДО МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ СТІЙКОСТІ
ЕКОСИСТЕМ..... 14*

**СЕКЦІЯ 2: ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НАЦІОНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

*Лютак Олена Миколаївна, Баула Олена Вікторівна,
Кравчук Павло Ярославович*

*ГЕОПОЛІТИЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ
ОБґРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ
ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ..... 16*

**" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ,
ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"**

<i>Костинець Валерія Володимирівна, Костинець Юлія Володимирівна</i> <i>МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО</i> <i>ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ</i>	<i>21</i>
<i>Мойсеєнко Ірина Павлівна, Ревак Ірина Олександрівна, Козут А.І.</i> <i>РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ.....</i>	<i>16</i>
<i>Живко Зінаїда Богданівна, Копитко Марта Іванівна,</i> <i>Подра Ольга Павлівна</i> <i>СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНОГО</i> <i>РОЗВИТКУ ТА ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ</i>	<i>25</i>
<i>Балинська Ольга Михайлівна, Благута Роман Ігорович,</i> <i>Живко Михайло Олександрович</i> <i>СПЕЦИФІКА ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ІНФОРМАЦІЙНОГО</i> <i>ПОЛЯ.....</i>	<i>28</i>
<i>Ємельянов Олександр Юрійович, Петрушка Тетяна Олексіївна,</i> <i>Симак Анастасія Валеріївна</i> <i>ГРУПУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ БАР'ЄРІВ НА ШЛЯХУ ДО</i> <i>ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....</i>	<i>31</i>
<i>Залуцька Христина Ярославівна, Петрушка Катерина Ігоровна,</i> <i>Мицишин Ольга Львівна</i> <i>СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ</i> <i>ПІДПРИЄМСТВА.....</i>	<i>33</i>
<i>Матвійчук Людмила Юріївна, Дацук Юлія Євгеніївна,</i> <i>Мезенцева Інна Василівна</i> <i>ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ</i> <i>ЕНОГАСТРОНОМІЧНИХ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ.....</i>	<i>34</i>
<i>Поручник Анатолій Михайлович, Столярчук Ярослава Михайлівна,</i> <i>Лютак Олена Миколаївна</i> <i>ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ЧИННИК</i>	<i>37</i>

**" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ,
ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"**

- Алькама Віктор Григорович, Завербний Андрій Степанович,
Пазєєва Ганна Михайлівна*
**ПРОБЛЕМИ ТА ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО
ДИВЕРСИФІКУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ 43**
- Бєлялов Талят Енверович*
**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА..... 46**
- Андрій Васильович Кисельов*
**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИМ
РОЗВИТКОМ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯМ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ.. 40**
- Гальків Любов Іванівна, Демчишин Марія Ярославівна,
Степанюк Олександр Іванович*
**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ МІГРАЦІЇ
ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ..... 47**
- Скупейко Василь Васильович, Лихолат Світлана Михайлівна,
Вознюк Олена Борисівна*
**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА
ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ 52**
- Казарін Владислав Олегович*
**ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО КОНТЕНТУ ЗА
РІЗНОМАНІТНИМИ КАНАЛАМИ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ 53**
- Довгон'ят Віталій Олегович*
ОФІЦІЙНИЙ САЙТ ЯК ІНСТРУМЕНТ PR-ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ..... 55
- Служалий Владислав Русланович*
ВІРУСНА РЕКЛАМА ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИФРОВИХ КАНАЛІВ 57

**" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ,
ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"**

**СЕКЦІЯ 3: ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ, АПК ТА
ЕКОЛОГІЇ**

*Теребух Андрій Андрійович, Мороз Олександр Іванович,
Казимира Ірина Ярославівна*

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ... 60

*Лісовська Лідія Степанівна, Рачинська Галина Василівна,
Здровега Мар'яна Володимирівна*

*ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЛАНЦЮГІВ ВАРТОСТІ У ІННОВАЦІЙНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ..... 62*

*Білик Олена Іванівна, Карковська Вероніка Ярославівна,
Хім Марія Кімсанівна*

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНИХ РОЗРИВІВ..... 65

*Манжос Тетяна Василівна, Мельник Ольга Олександрівна,
Кулик Анатолій Борисович*

*АНАЛІЗ ПАРАМЕТРІВ МОДЕЛІ ДИФУЗІЇ ІННОВАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ
РЕКЛАМИ В УМОВАХ СЕГМЕНТОВАНОГО РИНКУ 67*

*Стадник Мирослава Євгенівна, Баворовська Олена Богданівна,
Кухарська Лілія Василівна*

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ..... 70

*Гірна Олександра Йосипівна, Верней Ольга Євгенівна,
Дудинець Лідія Анатоліївна*

*ВИМІРЮВАННЯ СИСТЕМНОГО РИЗИКУ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ НА
ОСНОВІ Z-ІНДЕКСУ 73*

*Момот Тетяна Валеріївна, Родченко Світлана Сергіївна,
Зачосова Наталія Володимирівна*

*ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ 76*

Магомедова Аліна Магомедівна, Микитюк Оксана Петрівна

ТЕХНОЛОГІЇ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ..... 79

**" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ,
ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"**

<i>Соловйов Богдан Тимофійович</i> <i>КОНВЕРСІЯ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ</i>	81
<i>Біланіч Людмила Віталіївна</i> <i>ОСНОВНІ ВИДИ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО</i> <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРЕМНИЦТВА</i>	82
<i>Скворцов Ігор Борисович, Загорецька Олена Ярославівна, Мусійовська Оксана</i> <i>Богданівна</i> <i>РОЗГАДКА "ЗАГАДКИ КУЗНЕЦЯ"</i>	84
<i>Костинець Валерія Володимирівна, Пушкар Катерина Сергіївна</i> <i>ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА В ТУРИЗМІ</i>	86

" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"

Момот Тетяна Валеріївна, завідувач кафедри фінансово - економічної безпеки, обліку і аудиту, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,

Родченко Світлана Сергіївна, ст. викладач кафедри фінансово - економічної безпеки, обліку і аудиту, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова;

Зачосова Наталія Володимирівна, професор кафедри менеджменту та економічної безпеки, Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького, д.е.н., проф.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки комерційного банку повинне будуватися на таких принципах: достовірність інформації, вичерпність інформації, зіставність інформації, оперативність отримання інформації, ефективність інформації, зручність інформації, доцільності (рис. 1).

Принцип	Зміст принципу
Достовірність інформації	Інформація повинна відображати реальні процеси та показники, що мають місце у банку та зовнішньому середовищі
Вичерпність інформації	Для отримання достовірних висновків необхідно, щоб інформація була повною, а не частковою
Зіставність інформації	Інформація з різних джерел щодо одного й того ж процесу чи явища має бути ідентичною
Оперативність отримання інформації	Інформація має цінність тільки якщо актуальна
Ефективність інформації	Інформаційно-аналітичне опрацювання інформації має бути доцільним, тобто ефект від такого опрацювання має перевищувати витрати на її здійснення
Зручність інформації	Інформація має бути подана у зручному для користувача вигляді
Доцільність інформації	Інформація має бути корисною, тобто необхідною для здійснення аналітичних розрахунків не переобтяжувати

Рис. 1. Принципи побудови інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки комерційного банку

(складено автором за матеріалами [1, 2])

" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"

Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки комерційного банку – інформаційне забезпечення, яке поєднує в собі, з одного боку, інформаційну роботу тобто шляхи, засоби та методи збору необхідної інформації, а з іншого – аналітичну роботу, яка включає форми та методи аналізу та обробки інформації, що забезпечує об'єктивне оцінювання ситуації і прийняття виваженого управлінського рішення. Зі сказаного випливає, що інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки комерційного банку складається з двох частин – інформаційної та аналітичної. Інформаційна діяльність – це діяльність служби безпеки банку, що полягає в пошуку, збиранні, зберіганні, поширенні інформації (перший етап інформаційно-аналітичного забезпечення). Аналітична діяльність – діяльність, що полягає в узагальненні, класифікації інформації, її аналізі й перетворенні, розробці висновків, пропозицій, рекомендацій і прогнозів.

Головною метою інформаційно-аналітичного забезпечення системи безпеки комерційного банку полягає у розв'язанні інформаційно-аналітичними засобами проблем захисту від загроз, що знижують вартість банку, та у завчасному викритті й попередженні про причини та умови, що можуть сприяти виникненню ранніх ознак таких загроз.

Формування інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки передбачає чітке визначення напрямів, заходів та засобів збору, обробки, використання, зберігання, підтримки в належному стані фінансово-економічної інформації, використання якої сприятиме підвищенню вартості банку. У зв'язку із цим особливої уваги при формуванні інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки банківської установи потребує процес організації інформаційно-аналітичної роботи в банках. Інформаційно-аналітична робота – це комплекс заходів, які проводяться підрозділами служби безпеки підприємства з метою збору та обробки необхідних відомостей з ряду питань та на підставі проведеної роботи – розробки інформаційних (інформаційно-аналітичних) документів для керівництва підприємства [3]. Головними елементами інформаційно-аналітичної роботи Позднишев Є.В. визначає такі: збір та пошук інформації; попереднє вивчення, інформаційно-аналітична обробка, формулювання висновків, облік; підготовка інформаційних (інформаційно-аналітичних) документів [3].

Інформаційно-аналітична робота банку із забезпечення безпеки шляхом управління його вартістю – це комплекс заходів, які здійснює відділ безпеки банку з метою збору та опрацювання інформації про діяльність банку, його вартість і стан безпеки та розробка інформаційно-аналітичних документів для керівництва банку.

Організація та управління інформаційно-аналітичним забезпеченням безпеки банку здійснюється службою безпеки. Організація інформаційно-

" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"

аналітичної роботи включає: визначення сфер та об'єктів інформаційної уваги банку; визначення мети і завдань інформаційно-аналітичної роботи; підбір (підготовку) сил і засобів для проведення заходів інформаційно-аналітичної роботи; планування роботи; визначення і постановку завдань виконавцям; забезпечення заходів інформаційно-аналітичної роботи; контроль діяльності сил і засобів, залучених до виконання завдань інформаційно-аналітичної роботи [1, с.150].

Інформаційно-аналітична робота банку із забезпечення безпеки банку, шляхом управління його вартістю, здійснюється в такій послідовності: виявлення можливих загроз та ймовірності виникнення проблем; збір та пошук інформації; облік отриманої інформації та попереднє її вивчення; інформаційно-аналітичне опрацювання отриманої інформації; формулювання висновків; підготовка інформаційно-аналітичних документів. Етапи здійснення інформаційно-аналітичної роботи повторюються циклічно.

Постійний моніторинг інформації, яка циркулює в інформаційному просторі та стосується діяльності, інтересів та безпеки банку забезпечується шляхом збору інформації з відкритих джерел. На даному етапі проводиться контроль отримання підрозділами банку інформації, появи нової інформації в інформаційному середовищі банку, визначається її цінність і важливість для формування інформаційних ресурсів та забезпечення його безпеки. У процесі інформаційного моніторингу забезпечується своєчасна реакція на зміни в інформаційних каналах та пошук додаткових джерел інформації [1, 2].

Інформаційно-аналітичне забезпечення формується відповідно до потреб конкретного банку, залежно від умов його функціонування та можливих загроз. Джерела інформації доцільно розділити на зовнішні та внутрішні. Отримання інформації із зовнішніх джерел здійснюється через певні канали.

Забезпечення безпеки комерційного банку шляхом здійснення вартісно-орієнтованих заходів вимагає використання якісно нової інформації. Для формування інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банку за вартісно-орієнтованим підходом необхідно здійснити такі заходи: визначити тип, обсяги та джерела походження, необхідної для оцінки вартості банку та рівня його ФЕБ інформації; здійснити заходи щодо побудови системи збору, обробки, перевірки на достовірність, використання та зберігання інформації; проаналізувати взаємозв'язок між показниками функціонування банку, його вартість та рівнем його фінансово-економічної безпеки; на основі проведеного аналізу побудувати економетричну модель залежності рівня фінансово-економічної безпеки банку, перевірити дано модель на адекватність; розробити заходи впровадження даної моделі при прийнятті стратегічних управлінських рішень.

1. Зубок М. І. Безпека банківської діяльності: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2002. 190 с.

" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"

2. Живко З.Б. Забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах інформаційного суспільства. Актуальні проблеми економіки [Текст]. К. Національна академія управління. 2009г. № 6. С. 20 - 28.

3. Позднишев Є.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємництва (методи та їх застосування). Навчальний посібник. Книга 1. К., Видавець Позднишев, 2007. 76 с.

Магомедова Аліна Магомедівна, доцент кафедри економіки підприємства, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, к.е.н.;

Микитюк Оксана Петрівна, доцент кафедри економіки підприємства, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, к.е.н.

ТЕХНОЛОГІЇ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

В останні роки в Україні дуже активно відбуваються трансформаційні процеси в системі вищої освіти. Зокрема вони пов'язані з необхідністю усунення розриву між теоретичним навчанням здобувачів освіти та формуванням практичних навичок у майбутніх випускників. З огляду на це, учасники освітнього процесу використовують різні підходи та способи підвищення якості освіти в Україні, починаючи від запровадження державними органами нових форм навчання, закінчуючи використанням інноваційних методів проведення аудиторних занять. Одним з найсучасніших та найбільш захоплюючих способів формування професійних навичок у студентів виступає використання технологій доповненої реальності у навчальному процесі.

Основною ідеєю використання доповненої реальності є розширення можливостей взаємодії людини з навколишнім середовищем. Для системи освіти доповнена реальність перспективна в плані застосування технології як інноваційного засобу навчання. Сьогодні це переважно тренажери і симулятори, які дозволяють вивчити систему та роботу з нею віртуально, що в реальності було б дорого, довго, небезпечно або неможливо з яких-небудь причин.

Доповнена реальність (AR) – це технологія, в якій уявлення користувача в реальному світі посилюється й доповнюється додатковою інформацією комп'ютерних моделей, що дозволяє користувачеві залишатися на зв'язку із реальним навколишнім середовищем.

Технології доповненої реальності породжують унікальні можливості в освіті. Застосовуючи дані технології AR в освітньому середовищі, доповнюючи їх належною наочною інформацією, можна побудувати візуальну модель навчального матеріалу. Як правило, в освітньому процесі переважно використовуються розробки додатків для навчання студентів технічних спеціальностей. Однак AR технології можуть бути успішно імплементовані у

**" СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ,
ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ"**

[Матеріали XVIII-ого Міжнародного наукового семінару,
Київ – оз. Світязь, 1-5 липня 2019 року]

« СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА
ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ»

Підписано до друку 30.08.2019. Формат 60x80 1/16.

Папір офсет №1. Гарнітура «Palatino Linotype».

Ум.друк.арк. 5.38. Наклад 300 прим. Замовлення 51.

Національна академія управління

Україна, 03151, м. Київ, вул. Ушинського, 15

тел.: +380 (44) 242-24-46

факс.: +380 (44) 242-10-98

e-mail: office@nam.kiev.ua

бух.: +380 (44) 242-10-93

Віддруковано в типографії "Наш формат"

01042, м. Київ, пр.-т Миру, 7